

do Procedury sporządzania analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa oraz planu kontroli podatkowej w zakresie podatków i opłat lokalnych

ZASADY PRZYPISYWANIA PRZEDSIĘBIORCÓW DO KATEGORII RYZYKA NARUSZENIA PRAWA

(Informacja publikowana w Biuletynie Informacji Publicznej)

Podstawa prawna

Załącznik sporządzono na podstawie art. 47 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – **Prawo przedsiębiorców** (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480). Zasady obowiązują od stycznia 2026 r.

1. Cel klasyfikacji ryzyka

Celem przypisywania przedsiębiorców do kategorii ryzyka jest:

- 1) zapewnienie przejrzystości i równego traktowania przedsiębiorców,
- 2) stosowanie zasady proporcjonalności działań organu administracji publicznej,
- 3) dostosowanie częstotliwości kontroli oraz zakresu monitoringu do stopnia wywiązywania się przedsiębiorcy z obowiązków publicznoprawnych, w tym obowiązków wynikających z przepisów dotyczących podatków i opłat lokalnych.

2. Kryteria oceny ryzyka

Ocena ryzyka dokonywana jest na podstawie danych znajdujących się w posiadaniu organu, w szczególności dotyczących:

- 1) terminowości składania deklaracji i informacji lub zgłoszeń wymaganych przepisami prawa,
- 2) terminowości regulowania zobowiązań publicznoprawnych, w tym należności z tytułu podatków i opłat lokalnych,
- 3) występowanie zaległości podatkowych lub zaległości z tytułu opłat lokalnych,
- 4) prawidłowości danych, w tym zgodności z ewidencjami publicznymi (np. EGIB),
- 5) wyników wcześniejszych czynności sprawdzających i kontroli,
- 6) skali, charakteru oraz rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej,
- 7) jakości współpracy i komunikacji z organem,
- 8) pomocniczej punktowej oceny ryzyka, dokonywanej na podstawie wewnętrznych kart oceny naruszenia prawa, służącej ujednoliceniu analizy i dokumentowaniu przesłanek klasyfikacji.

3. Kategorie ryzyka

Zgodnie z art. 47 ustawy Prawo przedsiębiorców wyróżnia się **trzy kategorie ryzyka**:

3.1. Kategoria ryzyka – niska

Do kategorii niskiego ryzyka zaliczani są przedsiębiorcy, którzy charakteryzują się w szczególności:

- 1) terminowym wykonywaniem obowiązków publicznoprawnych,

- 2) prawidłowym i regularnym składaniem wymaganych deklaracji i informacji,
- 3) brakiem zaległości podatkowych lub z tytułu opłat lokalnych albo występowaniem wyłącznie zaległości incydentalnych, krótkotrwałych lub nieznacznych kwotowo,
- 4) brakiem stwierdzonych nieprawidłowości o charakterze powtarzalnym lub systemowym,
- 5) prawidłową, terminową i rzetelną komunikacją oraz współpracą z organem.

Kategoria niska oznacza wysoki poziom rzetelności oraz prawidłowości w realizacji obowiązków publicznoprawnych i niskie prawdopodobieństwo naruszeń.

3.2. Kategoria ryzyka – średnia

Do kategorii średniego ryzyka kwalifikowani są przedsiębiorcy, u których występują:

- 1) okresowe lub sporadyczne zaległości podatkowe lub z tytułu opłat lokalnych, w szczególności o niewielkiej lub umiarkowanej wysokości, regulowane po wezwaniu lub z opóźnieniem,
- 2) sporadyczne uchybienia w zakresie terminowości lub prawidłowości wykonywania obowiązków publicznoprawnych,
- 3) nieprawidłowości niemające charakteru trwałego ani systemowego,
- d) okazjonalna konieczność uzupełnienia dokumentów, korekty deklaracji, informacji lub złożenia wyjaśnień,
- 4) zasadniczo poprawna współpraca z organem, wymagająca jednak okresowego monitorowania.

Kategoria średnia wskazuje na umiarkowany poziom ryzyka, uzasadniający bieżącą analizę i działania sprawdzające o ograniczonym zakresie.

3.3. Kategoria ryzyka – wysoka

Do kategorii wysokiego ryzyka kwalifikowani są przedsiębiorcy, u których mogą występować:

- 1) istotne, długotrwałe lub powtarzające się zaległości podatkowe lub z tytułu opłat lokalnych, w szczególności o znacznej wartości lub utrzymujące się mimo podejmowanych działań windykacyjnych,
- 2) powtarzalne lub systemowe nieprawidłowości w realizacji obowiązków publicznoprawnych,
- 3) opóźnienia, zaniechania lub uporczywe naruszenia w składaniu wymaganych deklaracji lub informacji,
- 4) brak współpracy z organem, utrudnianie prowadzonych czynności lub brak reakcji na wezwania,
- 5) działania lub zaniechania mogące wskazywać na podwyższone ryzyko nierzetelnego wykonywania obowiązków.

Kategoria wysoka oznacza zwiększone prawdopodobieństwo naruszeń, uzasadniające intensywniejszy monitoring lub podjęcie czynności kontrolnych, zgodnie z zasadą proporcjonalności.

4. Zasady stosowania i zmiany kategorii ryzyka

- 1) Ocena ryzyka dokonywana jest okresowo oraz każdorazowo w przypadku istotnej zmiany okoliczności mających wpływ na poziom ryzyka.
- 2) Klasyfikacja ma charakter wewnętrzny i służy wyłącznie planowaniu działań organu.
- 3) Kategoria ryzyka może ulec zmianie na podstawie analizy aktualnych danych dotyczących wykonywania obowiązków publicznoprawnych.

4) Na potrzeby wewnętrznej analizy ryzyka organ może stosować pomocnicze narzędzia punktowe, w tym karty oceny naruszeń prawa, przy czym ostateczna kwalifikacja do kategorii ryzyka następuje na podstawie całościowej, jakościowej oceny okoliczności sprawy.

5. Informacje wyłączone z publikacji

Nie ujawnia się:

- 1) danych indywidualnych przedsiębiorców,
- 2) informacji objętych tajemnicą skarbową lub innymi prawnie chronionymi tajemnicami.